

Atılan Taş ve Ürkütülen Kurbağa

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

Önsöz

Efendim, otele para vermek ve konaklama vergisi ödemek istemediniz, kafanıza esti gittiniz bir yapı-marketten geniş ve konforlu bir çadır aldınız, göl kenarında da güzel bir yer buldunuz, kamp yapacaksınız. Akşama doğru kurbağalar vraklamaya başlamaz mı? Koro halinde yükselen sestem uyuyamadınız, taş atayım dediniz ama nafiye. O kadar kurbağaya taş mı yeter, mümkün değil, ama en azından birkaç tanesini kaçırmış olursunuz, geriye kalanlara katlanmaktan başka çareniz yok maalesef.

Geçici Vergi Niye Alınır?

Efendim, gençler pek bilmez. Eskiden geçmiş yıla ilişkin olarak gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi verildiğinde, ortaya çıkan verginin belirli bir oranı, içinde bulunulan yılın geçici vergisi olarak tahakkuk ettirilir ve 12 taksitte ödenirdi.

Ne güzel günlerdi onlar. Böyle üç aydan aya üç aya kazanç hesapla, enflasyon düzeltmesi yap ve bilanço çıkar diye bir dert yoktu. Gelir veya kurumlar vergisi beyanını verdiğin anda, içinde bulunulan yılın geçici vergisi de otomatik olarak hesaplanmış oluyordu.

Neyse efendim, geçmiş güzel günlerin hayallerini bir yana bırakalım ve konumuza dönelim. Hepimizin bildiği ve kanunda da yazılı olduğu üzere, geçici vergi ilgili yılın gelir veya kurumlar vergisine mahsuben alınan bir anlamda avans, ön ödeme veya eskiden çokça kullanıldığı üzere peşin bir vergileme yöntemidir.

Paradoks (Çelişki) Yok mu?

Mademki geçici vergi ileride doğacak gelir veya kurumlar vergisine mahsup edilmek üzere yapılan bir ön vergileme şeklidir. O zaman akla şöyle bir soru geliyor. ***Gelir veya kurumlar vergisine tabi olmayacak bir unsuru geçici vergiye tabi tutmanın bir manası var mıdır?*** Böyle bir durum hiç akla yatkın değil, normal şartlarda olmaması beklenir.

Garip ama gerçek, uygulamada olan birisi kalıcı diğeri geçici olan iki örnek saptadım, belki de sayısı daha fazladır, ben gözden kaçırmış olabilirim. ***İlki nakit sermaye artışı indirimiyle ilgili, bakanlık yayınladığı bir tebliğle geçici vergi dönemlerinde bu indirimin yapılmasını kabul etmiyor.***

Dolayısıyla, mükellef geçici vergi döneminde indiremediği bu tutar yüzünden geçici vergi ödeyip, söz konusu vergiyi kurumlar vergisi beyannamesi verdiğinde geri almaya çalışmak gibi garip bir çabaya girmek zorunda kalıyor. Ama asıl konumuz bu olmadığından üzerinde fazla durmayacağım.

Atılan Taş

Gelelim asıl konumuza, enflasyon düzeltmesi işlemlerine ilişkin sürecin kolay olmayacağını biliyorduk, ama hiç birimiz de bu kadar olaylı geçeceğini beklememiştir sanırım. 2024 yılı ikinci geçici vergi beyanları verilmeye başladıktan ve bir hayli beyanname verildikten sonra, bakanlık yayınladığı bir tebliğle, **2023 yılı brüt cirosu 50 milyonun altında olanların 2 ve 3. geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmasını yasakladı.**

İşin garibi nedir biliyor musunuz? Bu mükelleflerin tamamı, 2024 yılı hesap dönemi sonunda enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda. Yani bütün bu karmaşayı, bu mükellefler ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmasın diye yaşadık.

Ürkütülen Kurbağa

Peki, bunu neden yapmış olabilirler? Benim aklıma iki sebep geliyor. Acaba verilen geçici vergi beyanlarında, enflasyon zararları nedeniyle, bu mükelleflerin geçici vergi ödemesi çıkmadığını gördükleri için, yıl içinde öngörülen vergi tahsilatları düşmesin diye mi yaptılar? Yahut yatırımların enflasyon düzeltmesine tabi tutularak üzerinden geçici vergi ödemek zorunda kalacak yatırımcı firmaları kurtarmak için mi yaptılar? Belki de ikisi birden, ama ***muhtemelen biz hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz.***

Şimdi Ne Olacak?

Efendim, söz konusu tebliğle uyararak geçici vergi beyanlarını düzeltenlerin durumu ile tebliğin iptal edileceği beklentisiyle uymayanların durumu dönem içinde doğal olarak çok farklı yerlere gitti, ama ***2024 hesap dönemi sonunda mükelleflerin tümünün enflasyon düzeltmesi yapması zorunluluğu bulunduğundan, dönem sonunda hepsinin nihai varış noktaları aynı olacaktır.***

Beyanlarını Düzeltenlerin Kaybı Nedir?

Efendim, enflasyon düzeltmesi zararı oluşan mükelleflerden, 563 seri no.lu VUK tebliğle getirilen yasalara uyacak mükelleflerin elbette bir kaybı olacaktır. Bu mükellefler ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerine ilişkin olarak, geçici vergiye tabi kazançlarından enflasyon zararlarını düşmeyecek olup, yersiz yere geçici vergi ödeyecektir. Dönem sonunda bu defa zorunlu olarak enflasyon düzeltmesi yapacaklar, dönem içinde ödedikleri geçici vergileri geri almaya çalışacaklardır.

Evet, yanlış duymadınız, 2023 yılı cironuz 50 milyondan daha düşükse, devletimiz; 2024 yılı geçici vergi dönemlerinde kazancınızdan enflasyon zararlarınızı düşmeyin, bunlar üzerinden şimdilik geçici vergi ödeyin, gelir veya kurum beyanında bunları düşersiniz, ben bu vergileri o zaman size geri vereceğim diyor.

O zaman Őu sorunun sorulması gerekmez mi? Madem geri vereceksiniz, bu vergiyi niye topluyorsunuz? Geriye alacağınız vergi tutarının görünüŐte aynı olmakla birlikte, reel değerinin enflasyonun seyrine göre azalacağını söyleyebiliriz. Ödenen verginin tutarına ve 7 - 8 aylık bir sreŐte gerŐekleŐecek enflasyon düzeyine göre kayıplar deđiŐecektir.

Size garip gelecek, ama devlet burada sanki vergi almıyor, bir anlamda sizden bir süre faizsiz borŐ alıyormuŐ gibi düŐünebilirsiniz. GeÇici vergi olarak ödeyin, gelir veya kurum beyanı verdiğinizde ben size geri vereceğim diyor.

Beyanlarını Dzeltmeyenlerin Aldıkları Riskin Boyutu Nedir?

Efendim, azınlıkta olan bir kısım mkellefimiz farklı bir yolu seŐti. Beyanlarını yürürlükte olan mevzuata uygun olarak verdikten sonra Őıkarılan tebliğin hukuka aykırı olduğu ve iptal edileceğini düŐündüđünden, beyanlarında herhangi bir düzeltme yapmadılar, yani ikinci geÇici vergi döneminde enflasyon zararlarını kazançlarından düŐmüŐ oldular. Muhtemelen nc geÇici vergi döneminde de aynı Őekilde davranacaklardır.

Esasen gelir veya kurum beyanlarını verdiklerinde de enflasyon zararlarını beyanlarından düŐecekleri işin, ***vergi aslının aranması söz konusu olmayacaktır.*** Vergi idaresinin yaklaŐıma göre ortaya Őıktıđı düŐünülen geÇici vergi kaybı, gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesiyle ortadan kalkmıŐ olacaktır.

Bu durumda, vergi idaresi ikinci ve üçüncü geÇici vergi dönemlerinde gelir veya kurum kazancından indirim konusu yapılan enflasyon zararı tutarına isabet eden vergi tutarı kadar bir ***vergi cezasının yanı sıra*** bu tutarların normal vade tarihinden gelir veya kurumlar vergisi beyanından mahsup edileceği tarihe kadar ***gecikme faizi tutarını mükelleflerden isteyebilir.*** Ancak, Őu ana kadar Çok doğru olarak bu yönde herhangi bir adım atmadılar.

Sonsöz

Efendim, vergi idaresinin 563 nolu tebliği yayımlamak suretiyle, attıkları taş rkttkleri kurbağaya değdi mi tam olarak değerlendiremiyorum. Őnk kurbağanın büyüklüğüne ilişkin olarak elimizde hiÇbir veri bulunmuyor.

Acaba, ikinci geÇici vergi döneminde, mükellefler tarafından geÇici vergiye tabi kazançtan indirim konusu yapılan enflasyon düzeltmesi zararlarının toplamı ne kadardır? Bu zararlar indirim konusu yapılarak ne kadar geÇici vergi ödenmemiŐtir? Sonrasında Őıkarılan tebliğe göre beyanların ne kadarı düzeltilerek, yersiz yere ne kadar geÇici vergi tutarı toplanmıŐtır?

Attıkları taş rkttkleri kurbağaya değdi mi ben bilmiyorum, ama yetkililer belki bir gün aŐıklamada bulunur.